

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

FACTORS INFLUENCING EFFECTIVENESS OF 5-YEAR PEDAGOGIC CURRICULUM MANAGEMENT OF RAJABHAT UNIVERSITIES

สาริโรจน์ เป่าวงศากุล* สุวรรณ นาคพนม** โยธิน ศรีโสภะ***

Saroch Pauwongsakul* Suwan Nakpanom** Suwan Nakpanom***

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี และเพื่อสร้างรูปแบบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ คณบดี รองคณบดีฝ่ายวิชาการของคณะครุศาสตร์ และอาจารย์ประจำหลักสูตรของหลักสูตรผลิตครู 5 ปี โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น จำนวน 500 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นการสนทนากลุ่มและแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เส้นทาง

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี ประกอบไปด้วย 7 ปัจจัย เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การพัฒนาหลักสูตร ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา การบริหารหลักสูตร คณาจารย์ การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนานักศึกษา และการวัดและประเมินผล
2. รูปแบบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ที่ค่าความ

* หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเพื่อการพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

** สาขาวิชาการบริหารเพื่อการพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี (Ed. D.)

*** คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม (กศ.ด.)

น่าจะเป็น เท่ากับ 0.052 ค่า df เท่ากับ 500 และค่า RMSEA เท่ากับ 0.016 ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุประกอบด้วยปัจจัยที่มีอิทธิพล 7 ปัจจัย ซึ่งปัจจัยที่มีค่าอิทธิพลทางตรงสูงที่สุด ได้แก่ คณาจารย์ เท่ากับ 19.24 รองลงมาคือ กิจกรรมพัฒนานักศึกษา เท่ากับ 1.29 ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา เท่ากับ 0.27 การวัดและประเมินผล เท่ากับ 0.22 การบริหารหลักสูตร เท่ากับ 0.10 การจัดการเรียนการสอน เท่ากับ -1.16 และการพัฒนาหลักสูตร เท่ากับ -8.13 สำหรับค่าอิทธิพลทางอ้อม การบริหารหลักสูตรมีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน เท่ากับ 22.92 การจัดการเรียนการสอนมีอิทธิพล ต่อกิจกรรมพัฒนานักศึกษา เท่ากับ 0.95 การพัฒนาหลักสูตรมีอิทธิพลต่อการบริหารหลักสูตร เท่ากับ 0.86 และคณาจารย์มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน เท่ากับ -18.48

คำสำคัญ: การบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี, ประสิทธิภาพของการบริหารหลักสูตร
ผลิตครู 5 ปี

ABSTRACT

The research aimed to study the factors influencing the effectiveness of the 5-year pedagogic curriculum management and to establish the relationship model of the factors influencing the effectiveness of the 5-year pedagogic curriculum management of the Rajabhat universities. The sample of 500 subjects comprised deans, deputy deans on academic affairs of the faculties of education, and instructors in the 5-year pedagogic programs collected by stratified sampling. The instruments were a focus group discussion and a questionnaire with reliability of 0.98 to collect data which were analyzed in terms of percentage, mean, standard deviation, and path analysis.

The findings:

1. The 7 factors influencing the effectiveness of the 5-year pedagogic curriculum management were found: written in descending order of mean scores, the curriculum development, the schooling practices, the curriculum management, the academic faculties, the learning management, the student development activities, and the measurement and evaluation.

2. The relationship model of the factors influencing the effectiveness of the 5-year pedagogic curriculum management of the Rajabhat universities conformed to the empirical data with probability 0.052, df 500, and REMSEA 0.016. The causal

effects comprised 7 influential factors with the highest direct influences, i.e. the academic faculties 19.24, the student development activities 1.29, the schooling practices of 0.27, the measurement and evaluation of 0.22, the curriculum management 0.10, the learning management -1.16, and the curriculum development -8.13 respectively. For the indirect influences, the curriculum management affected the learning management 22.92, the learning management affected the student development activities 0.95, the curriculum development affected the curriculum management 0.86, and the academic faculties affected the learning management -18.48.

Keywords: 5 Year Teacher Education Curriculum Administration, The Effectiveness of 5 year Teacher Education Curriculum Administration

1. บทนำ

ความก้าวหน้าและมั่นคงทางเศรษฐกิจในประชาคมโลกบนฐานแห่งความเป็นไทย “ครู” เป็นผู้มีความสำคัญยิ่งที่จะทำให้การศึกษาเป็นกลไกนำไปสู่คุณภาพคนของประเทศได้ ดังนั้น ปัญหาเกี่ยวกับ “ครู” และ “วิชาชีพครู” จำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการปรับปรุง แก้ไขพัฒนาโดยเร่งด่วนเพื่อให้การศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพ “ครู” ได้สมตามเจตนารมณ์ ความต้องการจำเป็น สมควรที่จะสร้างสรรค์ “ครูรุ่นใหม่” ที่ยอมรับและสามารถแสดงพันธกิจและทิศทางของตนเองได้อย่างเต็มที่และสมบทบาท หลักสูตร ครูศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ที่มีเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้และการฝึกหัดที่เข้มข้นมีประสิทธิภาพ รัฐและองค์กรจะต้องมีระบบการกำหนด คุณลักษณะครูรุ่นใหม่ มีระบบการผลิตครูที่มีคุณภาพโดยมีสาระและวิธีการพัฒนาคุณลักษณะให้ครูรุ่นใหม่ได้ดำรงอยู่ในตำแหน่งบทบาทหน้าที่ครู พร้อมทั้งจะแข่งขันกับวิชาชีพอื่นและเพื่อให้ได้ครูรุ่นใหม่ระดับมืออาชีพอยู่ในสถาบันและสังคมที่ยิ่งใหญ่กว้างไกลอย่างมีเกียรติและได้รับในปัจจุบันและอนาคต (อมรรัตน์ กิจธิคุณ, 2557)

ด้วยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 7 มาตรา 52 ที่กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง สร้างความเข้มแข็งเริ่มตั้งแต่กระบวนการผลิต สรรหาคนดี คนเก่งมาเรียนครู พัฒนา มาตรฐานหลักสูตรการผลิตครู โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษา กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ

พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ จากการเลือกอันดับเรียนมหาวิทยาลัยของนักศึกษา ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมาพบว่ากระแสการเลือกเรียนครูหลักสูตร 5 ปี มีมากขึ้นตามลำดับในทุกมหาวิทยาลัย ซึ่งจะส่งผลดีต่อการศึกษาของไทยในอนาคตที่จะได้คนเก่งมาเรียนครูมากขึ้น ดังนั้น สถาบันผลิตครูจึงมีบทบาทในด้านกระบวนการและเป้าหมายของการจัดการศึกษาให้มีความชัดเจน และพัฒนาวิชาชีพครูให้มีความเข้มแข็ง (นิภา แยมวจิ, 2556)

การผลิตครูของประเทศต่างๆ อยู่ในภาวะการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก โดยเฉพาะในเรื่องของจุดมุ่งหมายลักษณะหลักสูตร การบริหารและบทบาทของรัฐ สถาบันผลิตครู เช่น Institute หรือ College of Education บางแห่งเป็น University of Education ต้องการเป็นอิสระ แต่รัฐเองพยายามจะให้ยุบรวมกันหรือรวมกับมหาวิทยาลัยมากขึ้น ในขณะที่การผลิตครูต้องการของใหม่บ้าง แต่นวัตกรรมก็ยังไม่มากนัก (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2551, หน้า 172-173) ในขณะที่การศึกษาไทยยังคงมีปัญหาในด้านคุณภาพที่ยังไม่สามารถแข่งขันได้ในเวทีระดับนานาชาติ ทั้งปัญหาที่ประจักษ์ชัด และปัญหาซับซ้อน การจัดการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพจึงก่อให้เกิดความด้อยคุณภาพของประชากรในประเทศ ปัญหาการศึกษาไทยเป็นการขาดประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร อันเนื่องมาจากการขาดความรับผิดชอบ การปฏิรูปคุณภาพการศึกษาจะต้องยกระดับคุณภาพการผลิตครู เพราะเป็นส่วนสำคัญของระบบการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2558, หน้า ข)

มหาวิทยาลัยราชภัฏในฐานะสถาบันอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิต และพัฒนาครูประจำการมาโดยตลอด ปัจจุบันการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปีมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ ขึ้นอยู่กับบริบทและวิธีการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง ทำให้เกิดปัญหาในการผลิตครูอย่างมีคุณภาพ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี เพื่อสร้างรูปแบบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

2.2 เพื่อสร้างรูปแบบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญมีประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี จำนวน 10 ท่าน และผู้บริหารหน่วยงานที่รับผิดชอบการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี ได้แก่ คณบดีและรองคณบดีฝ่ายวิชาการ อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 2,195 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้เครื่องมือ 2 ประเภท คือ การสนทนากลุ่ม เพื่อทำการยืนยันปัจจัยที่เหมาะสมต่อการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ และแบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 500 ชุด

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรผลิตครู 5 ปี จำนวน 10 ท่าน เพื่อทำการยืนยันปัจจัยที่เหมาะสมต่อการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
2. การสอบถามความคิดเห็นของตัวอย่างด้วยแบบสอบถาม สำหรับการสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มาจากประชากร เพื่อสร้างโครงสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยดำเนินการส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง และทางไปรษณีย์ ได้รับกลับคืนมา จำนวน 406 ฉบับ

4. ผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี จากการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรผลิตครู 5 ปี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศและต่างประเทศ และจากการจัดสนทนากลุ่ม พบว่า มี 7 ปัจจัย ดังนี้

1.1 การพัฒนาหลักสูตร ประกอบไปด้วย การกำหนดสมรรถนะนักศึกษาครู กระบวนการรับนักศึกษา มาตรฐานคุณวุฒิสาขาวิชา และการออกแบบและการพัฒนาหลักสูตร

1.2 การบริหารหลักสูตร ประกอบไปด้วย รูปแบบการบริหารหลักสูตร การประกันคุณภาพหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตร

1.3 คณาจารย์ ประกอบไปด้วย การกำหนดสมรรถนะคณาจารย์ การคัดเลือกคณาจารย์ การบริหารคณาจารย์ และการส่งเสริมและพัฒนาคณาจารย์

1.4 การจัดการเรียนการสอน ประกอบไปด้วย การออกแบบและการวางแผนการสอน รูปแบบและวิธีการสอน สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้

1.5 กิจกรรมพัฒนานักศึกษา ประกอบไปด้วย กระบวนการพัฒนานักศึกษา กิจกรรมเสริมหลักสูตร การพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์/อัตลักษณ์ ครอบครั้ว กลุ่มเพื่อน และชุมชน

1.6 การวัดและประเมินผล ประกอบไปด้วย วิธีการวัดผลและประเมินผล เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล และเจตคติต่อการวัดผลและประเมินผล

1.7 ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ประกอบไปด้วย มาตรฐานของสถานศึกษา กระบวนการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา อาจารย์นิเทศ และผู้บริหาร/ครูพี่เลี้ยง

2. ประสิทธิภาพของการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี ประกอบไปด้วย จรรยาบรรณวิชาชีพครู คุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และทักษะการจัดการเรียนรู้

3. องค์ประกอบของปัจจัยการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี ของมหาวิทยาลัย ราชภัฏ โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านคณาจารย์ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษา และด้านการวัดและประเมินผล

4. ประสิทธิภาพของการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยภาพรวม บัณฑิตมีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บัณฑิตมีสมรรถนะในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพครู รองลงมาคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความรู้ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านทักษะการจัดการเรียนรู้

5. รูปแบบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ที่ค่าความน่าจะเป็น เท่ากับ 0.052 ค่า df เท่ากับ 500 และค่า RMSEA เท่ากับ 0.016 ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุประกอบด้วย ปัจจัยที่มีอิทธิพล 7 ปัจจัย ซึ่งปัจจัยที่มีค่าอิทธิพลทางตรงสูงที่สุด ได้แก่ คณาจารย์ เท่ากับ 19.24 รองลงมาคือ กิจกรรมพัฒนานักศึกษา เท่ากับ 1.29 ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา เท่ากับ 0.27

การวัดและประเมินผล เท่ากับ 0.22 การบริหารหลักสูตร เท่ากับ 0.10 การจัดการเรียนการสอน เท่ากับ -1.16 และการพัฒนาหลักสูตร เท่ากับ -8.13 สำหรับค่าอิทธิพลทางอ้อม การบริหารหลักสูตรมีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน เท่ากับ 22.92 การจัดการเรียนการสอนมีอิทธิพลต่อกิจกรรมพัฒนานักศึกษา เท่ากับ 0.95 การพัฒนาหลักสูตรมีอิทธิพลต่อการบริหารหลักสูตร เท่ากับ 0.86 และคณาจารย์มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน เท่ากับ -18.48

5. อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยทั้ง 7 ปัจจัยที่ได้จากการศึกษาแนวคิด เอกสาร งานวิจัย และการสนทนากลุ่ม เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงกับประสิทธิผลของการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี หมายความว่า ในการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี สิ่งที่เป็นผลสะท้อนจากการวิจัย คือ หลักสูตรให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรเป็นอันดับแรก เพราะเป็นภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา เป็นความรับผิดชอบในการผลิตครูที่มีคุณภาพ การบริหารหลักสูตรให้ได้บัณฑิตที่มีคุณภาพสูงสุด มีคุณสมบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (TQF) และมาตรฐานวิชาชีพ ดังที่ เบญญาภา คงมาลัย และศรเนตร อารีโสภณพิเชษฐ์ (2558) กล่าวว่า การบริหารจัดการหลักสูตรผลิตครู 5 ปี โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน มีคณะกรรมการบริหารคณะครุศาสตร์ ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและวางนโยบาย มีคณะกรรมการเฉพาะกิจต่าง ๆ ดำเนินการเพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ด้านปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญรองลงมา สอดคล้องกับ พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ (2554) ที่ให้ความคิดเห็นว่า การฝึกงานการปฏิบัติการสอน เป็นประสบการณ์ภาคสนามที่สำคัญของหลักสูตรการเตรียมครูก่อนประจำการของทุกประเทศ เพราะเป็นการเรียนรู้ภาคปฏิบัติในสถานการณ์จริงของโรงเรียน และสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2555) ได้กำหนดให้หมวดวิชาชีพครูประกอบด้วยมาตรฐานความรู้ แล้วยังต้องมีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยกำหนดให้ต้องมีการฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียนก่อนปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ส่วนการอภิปรายแต่ละด้าน ผู้วิจัยของนำเสนอ ดังนี้

1.1 การพัฒนาหลักสูตร โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จากผลการศึกษารายงานพบว่า มาตรฐานคุณวุฒิของสาขาวิชาเป็นเรื่องที่หลักสูตรให้ความสำคัญมากที่สุด เพราะเป็นหลักสำคัญของการจัดการศึกษาให้ตรงตามอุดมการณ์ที่สำคัญ สร้างคุณภาพชีวิตและสังคม

บูรณาการอย่างสมดุลระหว่างปัญญาธรรม คุณธรรม และวัฒนธรรม เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดการศึกษา เพื่อให้การออกแบบและการพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิของสาขาวิชาชีพครู เป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง อีกทั้งยังต้องพัฒนาบัณฑิตให้สอดคล้องกับสมรรถนะครู ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2552, หน้า 7-8) กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ โดยมีแนวคิดพื้นฐานว่านักเรียนที่เข้าเรียนในระดับอุดมศึกษา ควรจะต้องมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน เช่น ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีความเข้าใจและซาบซึ้งในค่านิยมของไทยและระบบของคุณธรรม จริยธรรม สามารถปฏิบัติตนได้อย่างกลมกลืนกับความเชื่อและค่านิยม

1.2 การบริหารหลักสูตร โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามพันธกิจหลักของการบริหารหลักสูตร คือ ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพสูงสุด มีคุณสมบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (TQF) และมาตรฐานวิชาชีพ หลักสูตรผลิตครู 5 ปี เพราะ สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่พัฒนา มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตอย่างน้อยตามที่กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ กำหนดอย่างต่อเนื่อง กำหนดแนวทางการประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน พัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ตามมาตรฐานคุณวุฒิเพื่อให้เป็นไปตามปรัชญาและปณิธานของสถาบันฯ สำหรับรูปแบบของการบริหารหลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการ (2554, หน้า 39-41) เสนอให้สถาบันอุดมศึกษาตั้งคณะกรรมการครูศึกษา (Teacher Education Board) ระดับสถาบัน ทำหน้าที่ประสานให้ ทุกคณะ/สาขาวิชา ร่วมกันจัดการศึกษาเพื่อการผลิตครูที่มีคุณภาพ พัฒนาอาจารย์ทั้งด้านวิชาการและวิธีการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนา มาตรฐานผลการเรียนรู้ จัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ครอบคลุมมาตรฐานผลการเรียนรู้ในทุก ๆ ด้านตามที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตรนั้น ๆ

1.3 คณาจารย์ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก คณาจารย์เป็นปัจจัยโดยตรงที่ส่งผลต่อนักศึกษาผ่านการจัดการเรียนการสอน การกำหนดสมรรถนะคณาจารย์เป็น เรื่องสำคัญของสถาบันอุดมศึกษา การกำหนดมาตรฐานคุณวุฒิต้องกำหนดจำนวนและคุณสมบัติของอาจารย์ที่เหมาะสมสำหรับสาขาวิชา ไม่ด้อยกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร นอกจากการกำหนดสมรรถนะคณาจารย์แล้ว การส่งเสริมและพัฒนาคณาจารย์ยังเป็นเรื่องที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่ง เนื่องจาก มาตรฐานการศึกษาของชาติ ในมาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548, หน้า 6) ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 กำหนดให้มีการพัฒนาผู้บริหาร ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ และมีคุณภาพเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการและวิชาชีพ

1.4 การจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เพราะเป็นกระบวนการสำคัญที่จะพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาไปสู่เป้าหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนเห็นแบบอย่างที่ดี ได้ฝึกการคิด ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่หลากหลาย ตรงตามความต้องการ และมีความสุขในการเรียนรู้ เพราะจะต้องนำผลของการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา จะเห็นได้จาก สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2558, หน้า 65-67) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและความทันสมัย โดยกำหนดให้เป็นมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน องค์ประกอบที่ 5 การจัดทำรายวิชาต่าง ๆ ให้มีเนื้อหาที่ทันสมัย ก้าวทันความก้าวหน้าทางวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีการบริหารจัดการการเปิดรายวิชาต่าง ๆ ทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือกที่เน้นนักศึกษาเป็นสำคัญ โดยสนองความต้องการของนักศึกษาและตลาดแรงงาน ผ่านสาระรายวิชาในหลักสูตร

1.5 กิจกรรมพัฒนานักศึกษา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เนื่องจากกิจกรรมทางด้านวิชาการ เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาของนักศึกษา เป็นกิจกรรมนอกหลักสูตรที่นักศึกษาจัดขึ้นเองเพื่อให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย เกิดความรู้ ทักษะกระบวนการ และทักษะทางวิชาการและวิชาชีพอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2558, หน้า 93) ได้เสนอกระบวนการผลิตครูให้มีการจัดกิจกรรมให้นักศึกษาครูได้เรียนรู้นอกชั้นเรียน นอกสถานที่มากขึ้น ผ่านการจัดกิจกรรมที่นอกเหนือจากรายวิชาที่เรียน ทั้งการเรียนรู้ในชุมชน เรียนรู้ธรรมชาติ กิจกรรมร่วมกันนอกสถานที่ในเวลาที่เหมาะสม เช่น ค่ายอาสา สมาคมภาษาและวัฒนธรรมไทย-นอร์เวย์ (2559) ได้อธิบายถึง กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริม สนับสนุน ให้นักศึกษาเป็นผู้รู้จักคิด รู้จักทำ เป็นผู้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น โดยนักศึกษาสามารถเลือกทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามความสนใจ หรือความถนัด นำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ

1.6 การวัดและประเมินผล โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ถือเป็นการตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาหลังการดำเนินการจัดการเรียนการสอน เป็นสิ่งสำคัญเพื่อยืนยันถึงคุณภาพในการจัดการศึกษา การวัดและประเมินผลเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะสามารถบอกถึงประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน เป็นการประเมินสรุปผลการเรียนรู้หรือให้ระดับผลการเรียน ให้การรับรองความรู้ความสามารถของผู้เรียน สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557, หน้า 2) กำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้อยู่บนจุดมุ่งหมายพื้นฐานสองประการ คือ การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดย

เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนและการเรียนรู้ของผู้เรียน ในระหว่างการเรียนรู้การสอนอย่างต่อเนื่อง และการวัดและประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน เป็นการประเมินสรุปผลการเรียนรู้

1.7 ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เพราะปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาถือเป็นสนามฝึกประสบการณ์เพื่อเข้าสู่วิชาชีพครู เป็นสนามที่นักศึกษาต้องบูรณาการคุณลักษณะทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านปัญญา ความรอบรู้ ด้านคุณธรรม และด้านทักษะปฏิบัติ ต้องบูรณาการให้เกิดความสมดุลในการฝึกประสบการณ์ในระยะเวลา 1 ปีการศึกษา ตามที่คุรุสภากำหนด ส่งเสริมให้นักศึกษามีความพร้อมสู่วิชาชีพครู เพื่อดูแลการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาอย่างใกล้ชิด สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้ ผลการวิจัยอยู่ในระดับมาก ดังที่ คุรุสภา (2557, หน้า 42-46) ได้กำหนดมาตรฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับปฏิบัติการสอน สาระสำคัญหลัก ๆ คือ คุณสมบัติของสถานศึกษาสำหรับปฏิบัติการสอน การกำหนดผู้รับผิดชอบงานเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู กระบวนการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา โดยการกำหนดสาระการฝึกทักษะ การจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาเฉพาะ การจัดทำรายงานผลการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน การปฏิบัติงานของครู เป็นต้น สอดคล้องกับ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ (2556, หน้า 14) กำหนดให้นักศึกษาต้องฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 10 กิจกรรม โดยมีสาระสำคัญครอบคลุมกระบวนการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาอย่างชัดเจน

2. ประสิทธิภาพของการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยภาพรวม บัณฑิตมีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้ง 7 ปัจจัย เกิดจากความทุ่มเท เอาใจใส่ของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ที่ต้องการผลิตบัณฑิตวิชาชีพครูให้มีคุณภาพ เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ ดังที่ เซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni, 1991, pp. 258-263) ได้สรุปลักษณะสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพว่า ควรมีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้ เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีแผนงานทางวิชาการที่ดี จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน มีบรรยากาศสถานศึกษาในทางบวก ใช้ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม สอดคล้องกับการกำหนดมาตรฐานการอุดมศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ (2554) ประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน คือ มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ และมาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้

3. ผลการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามสมมติฐานของการวิจัย พบว่า

องค์ประกอบหรือตัวแปรสังเกตในแต่ละตัวแปรแฝงของแบบจำลองสมมติฐานการวิจัย เป็นองค์ประกอบที่แท้จริงตามกรอบแนวคิดในการวิจัย เป็นเพราะว่า จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ปัจจัยแต่ละตัวมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี ด้วยกันทั้งสิ้น นอกจากนี้แล้ว สมมติฐานของผู้วิจัยที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อปัจจัยด้วยกัน พบว่า เป็นไปกรอบแนวคิดของการวิจัย แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาหลักสูตร การบริหารหลักสูตร คณาจารย์ การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนานักศึกษา การวัดและประเมินผล และปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา มีอิทธิพลซึ่งกันและกัน และส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการบริหารจัดการหลักสูตรผลิตครู 5 ปี สำหรับข้อค้นพบในแต่ละด้าน ผู้วิจัยจะขออภิปรายผลเรียงตามค่าอิทธิพลทางตรงของปัจจัยแต่ละปัจจัยกับประสิทธิผลของการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี ดังนี้

3.1 คณาจารย์ เป็นปัจจัยที่มีค่าอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี สูงที่สุด เป็นเพราะว่า คณาจารย์เป็นส่วนสำคัญในทุกกระบวนการของการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี เนื่องจากมหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีบทบาทในด้านการศึกษาระดับสูง ตลอดจนระบบและกลไกในการพัฒนาและบริหารหลักสูตรจำเป็นต้องคัดเลือกคณาจารย์ที่มีสมรรถนะตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อให้ นักศึกษามีการเรียนรู้เนื้อหาสาระที่เข้มข้น อยู่ในสิ่งแวดล้อม/บรรยากาศ ที่มีลักษณะและธรรมชาติที่เป็นพลวัต ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2552, หน้า 29) ให้ความสำคัญกับอาจารย์ประจำ เพราะเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา กำหนดจำนวนและคุณสมบัติของอาจารย์ที่เหมาะสมสำหรับสาขาวิชา

3.2 กิจกรรมพัฒนานักศึกษา เป็นปัจจัยที่มีค่าอิทธิพลทางตรง รองลงมาจาก คณาจารย์ เนื่องจากการพัฒนานักศึกษาถึงเวลาแล้วที่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ เปลี่ยนวิธีคิด เปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ และเปลี่ยนวิธีการพัฒนา สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งได้ออกแบบกระบวนการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม มีการเตรียมความพร้อมของอาจารย์ การเตรียมความพร้อมของนักศึกษา มีระบบการพัฒนาที่เชื่อมโยงกัน ส่งผลต่อการพัฒนาบัณฑิตยุคใหม่ กระบวนการผลิตครูมีการกำหนดกิจกรรมให้นักศึกษาครูได้เรียนรู้นอกชั้นเรียน นอกสถานที่มากขึ้น ผ่านการจัดกิจกรรมของหลักสูตรที่นอกเหนือจากรายวิชาที่เรียน จะเห็นได้จาก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2559, หน้า 7) ได้จัดทำโครงการบัณฑิตยุคใหม่ โดยมุ่งเน้นการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเป็นการพัฒนานิสิตให้เปี่ยมด้วยความรู้ ความสามารถ มีหลักคิดและทักษะทางวิชาการและวิชาชีพ

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1 องค์ประกอบของปัจจัยการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษา หลักสูตรควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานวิชาการของนักศึกษา สร้างโอกาสการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาให้ได้มาตรฐานสากล ส่งเสริมให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของสถาบันครอบครัว เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพราะครอบครัวมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนานักศึกษาให้มีความเป็นวิชาชีพครู หลักสูตรส่วนใหญ่ยังใช้ประโยชน์จากชุมชนในการพัฒนาศักยภาพนักศึกษา น้อย และยังขาดการส่งเสริมให้นักศึกษาร่วมกับเครือข่ายในชุมชนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.2 ด้านการวัดและประเมินผล หลักสูตรมีการประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนและการเรียนรู้ของผู้เรียนในระหว่างการเรียนรู้การสอนน้อย ควรมีการพัฒนาวิธีการวัดผลและประเมินผลเพื่อให้ตรงตามสภาพจริงของนักศึกษามากที่สุด หลักสูตรควรมีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวัดผลของอาจารย์ผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ

1.3 ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ด้านปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา สถาบันอุดมศึกษาควรพิจารณาถึงคุณสมบัติของสถานศึกษาที่ส่งนักศึกษาไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และในเรื่องของการวิจัยพัฒนากระบวนการปฏิบัติการสอนเพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพหลักสูตรอย่างต่อเนื่องยังเป็นเรื่องที่ถูกละเลยจากหลักสูตรผลิตครู 5 ปี ถึงแม้คณาจารย์จะมีงานวิจัยเป็นจำนวนมาก แต่กลับพบว่างานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษายังมีจำนวนน้อย

1.4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร มีค่าอิทธิพลทางตรงน้อยกว่าปัจจัยอื่น ๆ แสดงให้เห็นถึงกระบวนการบริหารจัดการภายในของสถาบันอุดมศึกษาไม่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาและแนวคิดเกี่ยวกับการผลิตบัณฑิตหลักสูตรผลิตครู 5 ปี เช่น การกำหนดสมรรถนะนักศึกษาครู ให้มีความสามารถ ความรู้ ทักษะการเรียนรู้ ความสามารถในการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ไม่สามารถกำหนดมาตรฐานเพื่อคัดเลือกรักเรียนที่มีความสามารถสูง ๆ เข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยได้ สถาบันอุดมศึกษาควรให้ความสำคัญกับการดำเนินการของหลักสูตรในด้านต่าง ๆ ให้เกิดความคล่องตัว การหาวิธีพัฒนาศักยภาพนักศึกษาที่

ผ่านกระบวนการรับนักศึกษาให้เกิดความพร้อมในการเรียน และสามารถเทียบเคียงคุณภาพระหว่างสถาบันอุดมศึกษาด้วยกันได้

1.5 การจัดการเรียนการสอน พบว่า การกำหนดสมรรถนะคณาจารย์และการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์มีส่วนสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากหลักสูตรวิชาชีพครูมีความจำเป็นที่จะต้องใช้คณาจารย์ที่มีความสามารถสูงในวิชาเอกและความเป็นวิชาชีพครู เพราะพื้นฐานเดิมของมหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นวิทยาลัยครูมาก่อน ดังนั้นบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี จำเป็นจะต้องมีวิธีการบริหารหลักสูตรแบบบูรณาการระหว่างเจ้าของศาสตร์หรือวิชาเอกร่วมกับคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ในการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูให้มีความแข็งแกร่งในวิชาเอก และมีจิตวิญญาณความเป็นครูไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งจะส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรพัฒนารูปแบบวิธีการจัดการศึกษาของคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ให้เข้ากับศตวรรษที่ 21/ การศึกษา 4.0

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิผลของคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อเป็นการยืนยันผลผลิตที่ได้จากการจัดการศึกษา

References

- กระทรวงศึกษาธิการ. (20 ธันวาคม 2554). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : http://www.au.ac.th/academic_affairs/documents/pdmp001.pdf
- คุรุสภา. (2557). การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ. กรุงเทพมหานคร : ราชกิจจานุเบกษา.
- นิภา แยมวจิ. (25 สิงหาคม 2556). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://www.moe.go.th/main2/plan/p-r-b42-01.htm>
- เบญญาภา คงมาลัย และศรเนตร อารีโสมณพิเชฐ. (2558). “การพัฒนาสมรรถนะการจัดการความรู้ของนิสิตนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21”. *ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 43(1), 37-47
- พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ และคณะ. (2554). การศึกษาวิเคราะห์อดีต ปัจจุบัน และโอกาส/ความคาดหวังในอนาคตของการผลิตครูในประเทศ. กรุงเทพมหานคร : สมาคมการศึกษาเปรียบเทียบและการศึกษานานาชาติ.

ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน. (2548). “การครุศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ”. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 29, 7-8.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2559). **คู่มือการเป็นนิสิตใหม่**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ. (2556). **คู่มือปฏิบัติการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สำหรับการสอน 1 ปี**. พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.

สมาคมภาษาและวัฒนธรรมไทย-นอร์เวย์. (7 มกราคม 2559). **กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://www.tnsk.no/index.php/ksn/2015-08-23-14-03-17/2015-08-23-14-14-40/152-2015-08-23-19-11-59>

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). **กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

_____. (10 เมษายน 2558). **นโยบาย 4 ใหม่ของกระทรวงศึกษาธิการ**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : http://www.ubu.ac.th/web/files_up/46f2013061215384986.pdf

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (13 ธันวาคม 2555). **ประกาศคุรุสภา เรื่อง การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : http://www.myfirstbrain.com/teacher_view.aspx?ID=89340

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2558). **สถานภาพการผลิตและพัฒนาครูในประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค.

อมรรัตน์ กิจธิคุณ. (2 เมษายน 2557). **คุณลักษณะครูรุ่นใหม่กับการปฏิรูปหลักสูตรผลิตครูใน ศตวรรษ 21**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://www.gotoknow.org/posts/304779>

Sergiovanni, T. J. (1991). **The Principalsip : A Reflective Practice Perspective** (2nd ed.). Boston: Allyn and Bacon)